

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

KLASA: 023-03/20-01/212
URBROJ: 534-03-3-1/7-20-02
Zagreb, 10. travanj 2020.

**HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO**

doc. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med.,
ravnatelj
Rockefellerova 7
10000 Zagreb

ZAVODI ZA JAVNO ZDRAVSTVO
n/p ravnatelja

**PREDMET: Preporuke/postupanja u provedbi mjera zdravstvene zaštite u radu zavoda za javno
zdravstvo**
- dostavljaju se

Poštovani/e,

sukladno Odluci o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 uzrokovana virusom SARS-CoV-2 od 11. ožujka 2020. godine (KLASA: 011-02/20-01/143, URBROJ: 534-02-01-2/6-20-01) te obvezama iz Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN 79/07, 113/08, 43/09, 130/17), dužni ste pratiti i pridržavati se uputa Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ), preporuka Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske kao i drugih nadležnih tijela na državnoj i lokalnoj razini.

Na temelju članka 197. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 100/18, 125/19) ministar zdravstva donio Odluku o mjerama mobilizacije, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uvjeta rada zdravstvenih ustanova i njihovih radnika i privatnih zdravstvenih radnika u mreži javne zdravstvene službe te korištenja medicinsko-tehničke opreme i ostalih sredstava (KLASA: 501-01/20-01/05, URBROJ: 534-02-20-1 od 14. ožujka 2020. godine i KLASA: 501-01/20-01/05, URBROJ: 534-02-20-2 od 21. ožujka 2020. godine). Također Vas upućujemo na Odluku o uvođenju nužne mjere posebne organizacije rada epidemioloških mjera vezanih uz virus SARS CoV-2 za vrijeme proglašene epidemije bolesti COVID19 Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske od 23. ožujka 2020. godine. Trenutne preporuke dostupne su putem poveznice: <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/koronavirus-najnovije-preporuke/> koje je potrebno redovito pratiti radi čestog ažuriranja s najnovijim informacijama.

Nastavno na aktualnu epidemiološku situaciju, radi smanjenja izloženosti populacije riziku i potencijalnim kontaktima te radi preusmjerenja resursa prema suzbijanju epidemije dostavljamo preporuke kako slijedi:

Nastavno na ranije preporučene opće mjere za sprječavanje širenja bolesti izazvane koronavirusom (COVID-19) u zdravstvenom sustavu, a u cilju zaštite zdravlja zdravstvenih radnika i pacijenata treba maksimalno moguće smanjiti dolaske pacijenata u ordinacije, te obavljati samo hitne i neodgodive

preglede i postupke, postupke povezane sa suzbijanjem epidemije bolesti COVID-19, te primovakcinaciju sukladno kasnije navedenim preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Svaki neodgodiv rad s pojedinačnim pacijentima/građanima u svim djelatnostima zavoda za javno zdravstvo treba organizirati tako da se smanje nepotrebni dolasci u zdravstvenu ustanovu. Pri tome je potrebno pojačati dostupnost telekomunikacije kroz više telekomunikacijskih kanala ili oblika komunikacije s pacijentima (telefon, sms, e-mail). Neodgodivi dolasci pacijenata trebaju biti organizirani na način da pacijenti dolaze jedan po jedan (uz dijete u pratnji može biti samo jedna odrasla osoba), svaki pacijent treba dobiti svoj termin te ulaziti u čekaonicu poštujući svoj termin, uz izbjegavanje čekanja u zdravstvenoj ustanovi i skraćivanje vremena provedenog u zdravstvenoj ustanovi na minimum te uz potrebne mjere zaštite osoblja. Neophodno je osigurati i javno objaviti za građane i zdravstvene djelatnike najmanje 3 telefonske linije pri svakom zavodu za javno zdravstvo za pružanje informacija o novom koronavirusu.

U djelatnosti mikrobiologije u određenim zavodima za javno zdravstvo, ovisno o mogućnostima i resursima zavoda te potrebama na županijskoj razini odnosno Gradu Zagrebu sukladno aktualnoj epidemiološkoj situaciji, neophodno je omogućiti preusmjerenje i jačanje ljudskih i drugih resursa vezano uz dijagnostiku novog koronavirusa, uz osiguravanje smjenskog rada.

U djelatnosti mentalnog zdravlja i prevenciji ovisnosti, uzimajući u obzir ranije navedeno, neophodno je osigurati kontinuitet u supstitucijskoj terapiji osoba liječenih zbog bolesti ovisnosti uz smanjenje frekvencije osobnih dolazaka osoba liječenih zbog bolesti ovisnosti u zdravstvenu ustanovu koliko je god moguće te očuvanje odgovarajuće razine i kontinuiteta zdravstvene skrbi. Pri navedenom neophodno je osigurati da osobe liječene zbog bolesti ovisnosti kojima je potrebna supstitucijska terapija kada imaju povećanu tjelesnu temperaturu i respiratornim simptomima (kašalj, teškoće disanja – kratak dah) odgode dolazak u zdravstvenu ustanovu zbog supstitucijske terapije. Neophodno je osigurati i javno objaviti za građane i zdravstvene radnike najmanje jednu telefonsku liniju dostupnu za psihološko savjetovanje vezano uz epidemiju.

U djelatnosti školske i sveučilišne medicine sve aktivnosti koje se provode grupno za razredne odjele učenika /grupe studenata neophodno je odgoditi sve dok je na snazi Odluka o obustavi izvođenja nastave u visokim učilištima, srednjim i osnovnim školama te redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja i uspostavi nastave na daljinu Ministarstva znanosti i obrazovanja. Preglede za upis u 1. razred osnovne škole neophodno je odgoditi tako dugo dok je na snazi odgovarajuća uputa Ministarstva znanosti i obrazovanja (dostupno 17.03.2020. na: <https://skolazazivot.hr/nastava-na-daljinu-cesta-pitanja-i-odgovori/>) ili do druge odgovarajuće preporuke. Sve preventivne preglede čija namjera nije suzbijanje epidemije COVID-19 također je neophodno odgoditi. Izuzetak su aktivnosti na zahtjev roditelja/učenika i studenata koje se prvenstveno odnose na:

- posjete timovima školske i sveučilišne medicine radi ostvarivanja određenih prava temeljem zdravstvenog statusa (prava u obrazovanju učenika i studenta s teškoćama u razvoju ili težim zdravstvenim smetnjama, stručna mišljenja i potvrde vezane uz obrazovanje),
- savjetovanišni rad s učenicima, studentima, roditeljima/drugim članovima obitelji i djelatnicima škola kroz više telekomunikacijskih kanala ili oblika komunikacije s pacijentima (telefon, sms, email, video poziv).
- cijepljenja sukladno Preporukama o provedbi Programa obveznog cijepljenja tijekom epidemije COVID-19 Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (dostupno 02.04.2020. na: <https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/preporuke-o-provedbi-obveznog-programa-cijepljenjatjekom-epidemije-covid-19/>)

Zdravstveno odgojne i edukativno informativne aktivnosti neophodno je provoditi metodama primjerenim trenutnoj epidemiološkoj situaciji (on-line tekstovi i video materijali, medijski istupi i sl.). Posebno se

potiče prijedlog Hrvatskog društva za školsku i sveučilišnu medicinu Hrvatskog liječničkog zbora upućen Ministarstvu znanosti i obrazovanja za organiziranje zdravstvenog odgoja, prema Planu i programu mjera zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, sukladno Nastavnom planu i programu zdravstvenog odgoja za osnovne i srednje škole te vezano uz COVID-19 putem nastave na daljinu. Rad u djelatnosti školske i sveučilišne medicine treba organizirati tako da se umanje nepotrebni dolasci zdravstvenu ustanovu pri čemu je potrebno pojačati dostupnost posredne komunikacije. Zavodi za javno zdravstvo trebaju javno objaviti kontakte (telefon, sms, e-mail) kako bi građanima bili dostupni. Neophodno je organizirati da učenici/roditelji/studenti dok imaju povišenu tjelesnu temperaturu i/ili respiratorne simptome ne dolaze u ambulantu školske i adolescentne medicine.

Zdravstveni odgoj (tzv. higijenski minimum) kroz Tečaj za stjecanje osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti hrane i osobnoj higijeni kao i **provođenje sanitarnih pregleda** je neophodno nastaviti provoditi nepromijenjenim intenzitetom i frekvencijom jer je riječ o mjerama zaštite od zaraznih bolesti koje su usmjeren upravo visokorizičnoj populaciji za širenje novog koronavirusa u populaciji – uslužnim djelatnostima, radnicima u kontaktu s hranom i sl. Pri tome je neophodno sljedeće:

- Tečaj za stjecanje osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti hrane i osobnoj higijeni neophodno je ojačati sadržajem posebno usmjerenim prevenciji respiratornih infekcija i prevenciji širenja novog koronavirusa općenito i vezano uz specifičnosti pojedinih radnih mjesta, te **ga održavati (uključujući ispit i izdavanje potvrde) isključivo putem Interneta i telefona.**

- Provođenje sanitarnih pregleda neophodno je ojačati epidemiološkom anamnezom vezanom uz koronavirus te pregledima respiratornog sustava (što je i inače dio pregleda) kao i savjetima usmjerenim prevenciji respiratornih infekcija i prevenciji širenja novog koronavirusa kako općenitim tako i specifično vezanim uz pojedino radno mjesto. Pri navedenom neophodno je osigurati da osobe s povećanom tjelesnom temperaturom i respiratornim simptomima (kašalj, teškoće disanja – kratak dah) odgode dolazak na ove preglede.

Nacionalni preventivni programi

Vezano uz nacionalne preventivne programe ranog otkrivanja (nacionalni preventivni programi raka dojke, debelog crijeva, slabovidnosti i pilot-projekt raka vrata maternice), kontinuirano se provode pripremne i organizacijske aktivnosti s naglaskom na reorijentaciju prema oblicima provedbe koji će smanjiti mogućnost zaraze novim koronavirusom kako zdravstvenih djelatnika tako i građana prilikom provedbe pojedinačnih probira. U tom smislu privremeno se obustavlja pozivanje pojedinačnih građana na dijagnostičke pretrage u okviru nacionalnih programa. Vezano uz pozive koji su nedavno razasli građanima za Nacionalne preventivne programe ranog otkrivanja, napominjemo da je neophodan oprez i rješavanje specifičnih pojedinačnih slučajeva sukladno medicinskim indikacijama. Odmah nakon uspostave cjelovitog sustava ranog otkrivanja i zbrinjavanja bolesnika koji boluju od COVID-19, evaluirat će se mogućnost provedbe pojedinih komponenata programa. U tom cilju će nadležni zavodi za javno zdravstvo uz koordinaciju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i odgovarajućih Povjerenstava Ministarstva zdravstva, izraditi snimku stanja na županijskoj razini te preporučiti odgovarajuće prilagodbe u zdravstvenim ustanovama radi ponovne uspostave sustava pozivanja pojedinačnih građana, uzimajući u obzir sljedeće:

- Neophodno je pojačati međusobne konzultacije zdravstvenih stručnjaka između različitih ustanova i razine zdravstvene zaštite kroz više telekomunikacijskih kanala ili oblika komunikacije (telefon, sms, e-mail).
- Neophodno je izbjeći okupljanja građana i reducirati dolazak građana u zdravstvene ustanove te pojačati dostupnost savjetovanja i dogovora kroz više telekomunikacijskih kanala ili oblika komunikacije s pacijentima (telefon, sms, e-mail).

- Neophodni i neodgodivi dolasci pacijenata u zdravstvene ustanove trebaju biti organizirani na način da pacijenti dolaze jedan po jedan (uz minimalnu pratnju ako je nužna), svaki pacijent treba dobiti svoj termin te ulaziti u čekaonicu poštujući svoj termin, uz izbjegavanje čekanja u zdravstvenoj ustanovi i skraćivanje vremena provedenog u zdravstvenoj ustanovi na minimum, te uz odgovarajuće mjere zaštite. Pri navedenom neophodno je osigurati da osobe koje imaju povećanu tjelesnu temperaturu i respiratornim simptomima (kašalj, teškoće disanja – kratak dah) odgode dolazak u zdravstvenu ustanovu zbog aktivnosti vezanih uz Nacionalne preventivne programe ranog otkrivanja.

Program obveznog cijepljenja

Preporuke Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o provedbi obveznog programa cijepljenja tijekom epidemije COVID-19 (Verzija 1, 28. 03. 2020.) su sljedeće:

Nema medicinskog razloga za odgađanje redovnog cijepljenja zbog epidemije COVID-19 bolesti, no u svrhu smanjenja izlaganja djece u čekaonicama preporučujemo sljedeće:

Primovakcinaciju ne bi trebalo odgađati, odnosno potrebno je nastaviti provedbu primarnog cijepljenja u dojenačkoj dobi kao i provedbu nadoknadnog cijepljenja kod djece koja nemaju završenu primovakcinaciju. To se odnosi na BCG cijepljenje u rodilištima te na primarno cijepljenje protiv difterije, tetanusa, hripavca, dječje paralize, Haemophilusa influenzae tip b, hepatitisa B, primarno cijepljenje protiv pneumokokne bolesti, te primarno cijepljenje protiv ospica, zaušnjaka i rubele.

Nije poznato koliko će trenutna epidemiološka situacija potrajati, a odgodom primovakcinacije moglo bi doći do pojava epidemija bolesti koje se mogu spriječiti cijepljenjem, pri tome posebno misleći na hripavac i ospice. Revakcinaciju se može odgoditi na period od mjesec – dva, iako niti revakcinaciju ne bi trebalo odgađati na duži period. U ovom trenutku predlažemo odgodu docjepljivanja do kraja svibnja. Prilikom provođenja cijepljenja potrebno je osigurati da ne dolazi do miješanja bolesne i zdrave djece u čekaonici, tj trebalo bi omogućiti posebne termine za cijepljenje djece koje roditelji trebaju poštivati.

Preporuke Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo dostupne su putem poveznice: <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/koronavirus-najnovije-preporuke/> te ih je potrebno redovito pratiti radi čestog ažuriranja s najnovijim informacijama.

U cilju zaštite zdravlja zdravstvenih radnika i sprječavanje širenja bolesti, neophodno je da svaki zavod za javno zdravstvo osigura zaštitnu opremu za zdravstvene radnike.

S poštovanjem,

izv. prof. dr. sc. Vili Beroš, dr. med.

